

RIHLA

KULTAMUSEON TIEDOTUSLEHTI 1/2017

RIHLAN AINEISTO ON VAPAATA KOPIOITAVAKSI
MAINITSEMALLA ALKUPERÄ.

ISSN 0780-7988

Kultamuseon tiedotuslehti

Vastaava toimittaja:

Hanna Mattila

Kultamuseo, 99695 Tankavaara

Puh 016-626 171

<http://www.kultamuseo.fi>

info@kultamuseo.fi

Painopaikka: Erweko Oy

Ilmoitushinnat: Takasivu 168 EUR

Muut sivut 1/1 84 EUR, 1/2 50 EUR, 1/3 34 EUR

Rihlan kuvat Kultamuseo, ellei toisin mainita.

Kultamuseon aukioloajat:

1.6.–30.9. avoinna joka päivä klo 9–17

1.10.–31.5. avoinna ma–pe klo 10–16

Pääsyliput:

Aikuiset 12 EUR/hlö

Eläkeläiset ja opiskelijat 10 EUR/hlö

Lapset 7–16 v 6 EUR/hlö

Lapset 0–6v ilmaiseksi

Perhelippu (2 aik + 2 lasta) 27 EUR

Ryhmät (yli 10 hlö) 10 EUR/hlö

SISÄLLYSLUETTELO

Museonjohtajan kuulumisia 3

Asiamiehen aatoksia 4

Ajankohtaisia kuulumisia 6

Lapin kultan tie -näyttely vie arttisen
huuhdontakullan vaiheisiin hipusta koruksi saakka 6

Kultamuseolle valittu uusi museomestari 9

Syksyn kultasymposiumissa aiheena Lapin kulta ja
kestävä kehitys 9

Museokorttia käytetty jo yli miljoona kertaa 9

Kivet ja mineraalit: Härkäselän rakennustöitä,
väliaikainen kivinäyttely ja uuden suunnittelua 10

Tankavaara näkyy ja kuuluu -hanke
loppusuoralla 12

Viron kultanhuuhdontakisoja halutaan kehittää 14

Kultanhuuhdonnan SM-kisat takaisin Lapin
Kullankaivajain Liiton siipien alle 16

Vuoden 2017 kultanhuuhdonnan MM-kilpailut
skotlannin Moff atissa 18

Lasten ja nuorten ilta kultamuseolla SM-kisojen
yhteydessä 18

Talkoot 19

Lemmenjoella kaksi talkooleiriä kesän aikana 19

Syksyn talkoot lokakuun alussa 20

Kevään ja kesänaulun talkoissa tekemistä niin
sisällä kuin ulkoalueellakin 21

Arkistojen kätöistä: Tankavaaraa eri
vuosikymmenillä 22

MUSEONJOHTAJAN KUULUMISIA

Tankavaaran kesä näyttäytyy museonjohtajan näkökulmasta katsotuna jälleen kovin kiireiseltä, mutta hauskalta. Mukavaa on ensinnäkin se, että meillä on kaksi uutta näyttelyä. Ensimmäinen kertoo kullankaivun nykypäivästä. Teemaa voi lähestyä suurella pehmonopalla pelaten tai sitten muuten vain lukemalla pelitekstejä ja tutustumalla suuriin valokuviin ja kultasepien taidonnäytteisiin. Toinen näyttelymme on makupaloja Kultamuseon kivi- ja mineraalikoelmasta. Kokoelmaa on käyty kevään aikana systemaattisesti läpi ja sieltä on löytynyt sekä tuttua tavaraa että pitkään kadoksissa olleita aarteita.

Mielekkyyttä kesään tuo myös Härkäse-län uudistustyön eteneminen suunnitelmien mukaisesti. Hirsirakennuksen kunnostustyö on viimeistelyä vaille valmis. Loppukesästä pääsemme näillä näkymin rakentamaan jo uuden näyttelyn raameja. Toiveiden mukaan ensi kesänä nuo kivi- ja mineraalikoelmasta löytyneet aarteet olisivat jo esillä kaikille.

Kultakisojen aikaan museon liepeillä tapahtuu jotain uutta. Perinteinen Kultamuseojuhla on siirretty nyt ensimmäistä kertaa syksylle, Kultasymposiumin yhteyteen. Tilalla on illanvietto lapsille ja nuorille. Tämän tapahtuman ideointiin ovat myös nuoret itse päässeet mukaan. Tiedossa on ainakin aarteensintää, pelejä ja limudisko. Illanviettoa rahoittavat Kultamuseon Tuki ry, Sodankylän kunta ja Lapin Kullankaivajain Liitto. Kaikki tahot näkivät

erinomaisena sen, että myös nuorille järjestetään entistä enemmän ohjelmaa Kullanhuhdontakisojen yhteyteen.

Tätä kirjoittaessani olen juuri lähdössä kesän ensimmäiselle talkooleirille Morgamon Kultalaan Lemmenjoelle. Työviikko liittyy yhteiseen Lemmenjoen Kultareitti -hankkeeseen Metsähallituksen ja LKL:n kanssa. Toinen leiri järjestetään elokuun lopulla. Jälleen kerran on todettava, että näin pienelle museolle yhteistyö on voimaa. Siitä hatunnosto kaikille toimintaamme tavalla tai toisella tukeneille ja mukana myötäeläneille.

Hauskaa ja kullanarvoista kesää toivotan,

Heli Heinäaho, museonjohtaja

ASIAMIEHEN AATOKSIA

Talvi on jo takana, vaikka se tuntuikin loputtomalta. Uutta lunta tuli oikein myrskyn kera vielä kesäkuun alussa. Myöhäinen kesän tulo myöhästyi myös kevättalkoita - toivottavasti se ei kuitenkaan ole säikäyttänyt kesäksi Lapinmatkaa suunnittelevia, vaan ennustettu kävijälukujen kasvu näkyisi syksyllä, niin Kultamuseon kuin koko Lapin toteutuneissa tilastoissa.

Viime syksyn myönteisimpiä uutisia oli vuoden 2019 Kullanhuuhton MM-kisojen myöntäminen Suomelle. Paikka on tietenkin Tankavaara, koko maailmanlaajuisen kisaketjun syntypaikka. Valmistelut on jo aloitettu ja tapahtumaviikoksi Lappiin on odotettavissa suomalaisten lisäksi satoja alan harrastajia ja ammattilaisia kautta maailman. Kullanhuuhton SM- ja MM-kisojen merkitys Kultamuseolle – sen synnylle ja kehitykselle – on ollut merkittävä. Voidaanpa sanoa, jopa korvaamaton. Ilman kisojen kautta saatuja tuloja osallistumis- ja pääsymaksujen sekä sponsoritulojen muodossa museo ei olisi nykyinen, korkeatasoinen, koko maailmassa ainutlaatuinen tiedelaitos. Toivokaamme, että uusi kisaorganisaatio pystyy jatkamaan 1970-luvulla alkannutta perinnettä eli Kultamuseon tukemista.

Sanotaan, että sota ei yhtä miestä kaipaakaan. Sodassa tämä varmasti pitääkin paikkansa. Siviilielämässä saattaa kuitenkin olla toisin, eteen tulee usein tilanteita, joissa juuri yhtä miestä kaivataan. Yksi tällainen on varmas-

ti Leinosen Alpo, joka siirtyi hyvin ansaitulle eläkkeelle kesän alussa. Vaikka Alpo vaikutti museolla ”vain” 15 vuotta, totuimme hänen monipuoliseen ammattitaitoonsa, oma-alotteisuuteen ja pilkuntarkkaan vastuuntuntoon eli kykyihin, jotka ovat kullanarvoisia. Kultamuseosäätiön asiamiehen ominaisuudessa rohkenenkin lausua Alpolle isommuksen koisoiset kiitokset Kultamuseon hyväksi tehdystä työstä ja toivottaa kaikkea hyvää alkavalle ”vapaaherran” kaudelle.

Kultamuseolla kesäkuun alku merkitsee – paitsi toivottavaa matkailijatulvaa – myös kesätyöntekijöiden saapumista. Tänä vuonna oppaiden lisäksi kasvaa myös museoammatilaisten määrä, henkilökuntaan olemme saaneet ensimmäisen museomestarin – ammattilaisen, jollainen joukostamme on puuttunut. Tähän tehtävään Kultamuseosäätiön hallitus valitsi 22.4.2017 vuosikokouksessaan Jukka Lenardicin. Tehtävänsä Jukka aloitti kesäkuun ensimmäisenä päivänä.

Tervetuloa Jukka sekä kesäoppaat Ida, Hanna ja Valtteri.

HYVÄÄ KESÄÄ TOIVOTELLEN

Kauko Launonen

*Muttinen (oik.) ensimmäisten
kullanhuuhdontakisojen
palkintojenjakotilaisuudessa vuonna
1974.*

AJANKOHTAISIA KUULUMISIA

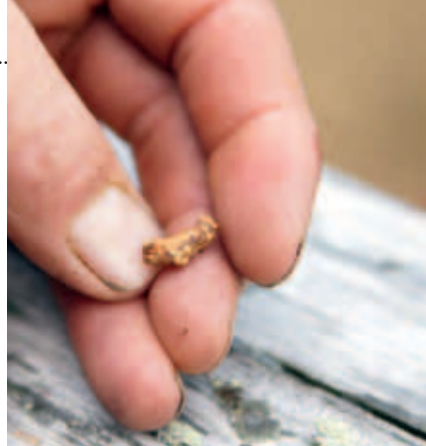
Lapin kullan tie -näyttely vie arktisen huuhdontakullan vaiheisiin hipusta koruksi saakka

Oletko joskus miettinyt, mitä kaikkia vaiheita kullankaivaja käy läpi työssään Lapin kaivukauden aikana? Ja miten eli millaisilla menetelmillä? Entä monenko vaiheen kautta Lapin kulta päätyy koruksi tai osaksi korua? Kultamuseon kesän näyttely ”Lapin kullan tie” vastaa tähän. Se

kertoo kullankaivajasta, kullankaivajan työstä ja menetelmistä kultahippujen löytämiseksi sekä Lapin huuhdontakullan eri vaiheista koruksi tai korun osaksi.

Näyttelyssä on esimerkkejä kullankaivajan työstä eri vaiheineen sekä kullankaivajista itsestään. Oma erillinen esittelynsä on Lapin

SIVUN KUVAT: MARKO LAURONEN

kullan työstämisen vaiheista korumuotoon. Näyttelyn pääosassa ovat kullankaivajat ja koruntekijät ja se näkyy myös siinä, että painopiste on valokuviissa ja videoissa. Kuvat ja filmi puhuvat puolestaan.

Lisäksi vierailija pääsee kokeilemaan Kullankaivajan tunnepolku-peliä näyttelytilassa

isohkoilla nopilla. Pelissä kuvataan niitä iloja ja harmejä, joihin kullankaivaja työssään törmää sekä parin pisteen verran myös koruntekijän näkökulmaa. Joudutko ehkä odottamaan heittokieroksen ajan imuletkun tiivisteeseen hajottua vai löytyikö kaunis hippu ja pääset jatkamaan monta askelta eteenpäin? Pelin

KUVA: PAADAR IMAGES

KUVA: MARKO LAURONEN

tekstit voi luonnollisesti lukea läpi ilman pe-
laamistakin, mikäli itse informaatio kiinnostaa.

Sivujuonteena tulee esille Lapin huuhton-
takulta kestävän kehityksen näkökulmasta. Hil-
jattain on käynnistynyt yritysvetoinen Certified
Gold of Lapland-projekti, jonka tavoitteena on
sertifioida ja brändätä kestävän kehityksen pe-
riaatteiden mukaisesti Lapista tuotettu kulta.

Näyttely on avoinna ajalla 10.6.2017–
18.5.2018. Näin mahdollisimman moni pää-
see tutustumaan Lapin kullan vaiheisiin
tekijöineen. Näyttely sisältyy pääsymaksun
hintaan. Yhteistyötahoina näyttelyssä ovat
mukana: MATO Productions, Taigakoru Oy,
Paarma Design ja KeloKoru.

Tervetuloa tutustumaan! ●

KUVA: TAIGAKORU OY

KUVA: MARKO LAURONEN

Kultamuseolle valittu uusi museomestari

Kultamuseon uudeksi museomestariksi on valittu **Jukka Lenardic**. Hän aloitti työssään kesäkuun 1. päivä. Museon muu väki toivottaa Jukan tervetulleeksi vakiorukan vahvuuteen! ●

Museokorttia käytetty jo yli miljoona kertaa

Museokortti kasvattaa suosiotaan koko ajan. Keväällä täyttyi myös miljoonas Museokorttikäynti. Käynti tapahtui Järvenpään taidemuseossa 24.3.2017. Miljoonas kävijä palkittiin sopivasti: hänen Museokorttinsa on voimassa miljoona vuotta tai ainakin niin kauan kuin korttijärjestelmä on olemassa. Myös uusia museoita liittyy koko ajan mukaan, viimeisimpänä Ahvenanmaan museot. Museokorttimuseoita on tällä hetkellä noin 250.

Museokortti käy myös Kultamuseolla ja sen voi meiltä ostaakin joko itselle tai lahjaksi jollekin toiselle. ●

Syksyn kultasymposiumissa aiheena Lapin kulta ja kestävä kehitys

Syksyn symposiumin aiheena on nk. ekokulta. Teeman puitteissa käsitellään Lapissa tuotettua kultaa kestävä kehityksen näkökulmasta. Symposium järjestetään lokakuussa, torstaina 5.10. ja perjantaina 6.10. Paikkana on tuttuun tapaan Kultamuseon auditorio. Maastopäivänä teemme retken kultakohteeseen. Tarkemman symposiumohjelman löydät kesäkauden lopulla Kultamuseon nettisivuilta www.kultamuseo.fi.

Lisäksi **Kultamuseojuhla** siirtyy aiemalta paikaltaan SM-kisojen yhteydestä tänä vuonna symposiumin yhteyteen ja järjestetään torstai-iltana 5. lokakuuta. ●

Kivet ja mineraalit: HÄRKÄSELÄN RAKENNUSTÖITÄ, VÄLIAIKAINEN KIVINÄYTTELY JA UUDEN SUUNNITTELUA

Väliaikaisessa kivi- ja mineraalinäyttelyssä pääset tutustumaan mm. Lapin kultaan ja siihen liittyviin mineraaleihin sekä erilaisiin Lapista löytyviin korukiviin.

Lapin kivet ja mineraalit-projekti jatkuu vuoden loppuun saakka. Siitä on aiheutunut ja aiheutuu joitakin muutoksia heille, jotka ovat Härkäselän rakennuksessa näyttelyä katselleet. Rakennus ja näyttelytilat ovat tämän kesän suljettuja, mutta väliaikainen kivi- ja mineraalinäyttely

löytyy Kultamuseon kansainväliseltä osastolta Golden World-rakennuksesta. Tervetuloa tutustumaan!

Rakennuksen korjaustyöt kestävät ainakin kesäkauden ajan, minkä jälkeen päästään itse näyttelyn rakentamiseen. Näyttelysuunnittelu on jo aloitettu ja suunnittelija Miia Hut-

Miia Huttu tutustui Härkäselän näyttelytiloihin ja teki muistiinpanoja näyttelyn suunnittelutyötä varten.

Härkäselässä työ etenee monella rintamalla. Esimerkiksi sisäseinien koolaukset ovat valmiit kaikissa kerroksissa ja samalla on myös rakennuksen yläkertaan vievien ulkoportaiden askelmat uusittu miltei jokaista lankkua myöten.

GTK:n geologi Hannu Panttila ohjasi Torvisen koululaisia raaputustesteissä vastaten samalla erilaisiin kysymyksiin.

tu kävi kevään aikana kartoittamassa tilanteen ja tutustumassa Härkäselän tiloihin. Tämän ja aiemman teemapohjan mukaan lähdetään näyttelyntekoa jatkamaan heti kun sisätilojen korjausrakennus sen vain sallii. Näyttelysuunnittelussa on mukana myös GTK Rovaniemen ja LUOMUS Geologian asiantuntijoita.

Geologi Kasper von Wuthenau on käynyt museon kivi- ja mineraalikokoelmaa läpi ja edustavimmat näytteet on valittu näyttelyä varten. Näiden lisäksi on ryhmä näytteitä, jotka voidaan ottaa käyttöön kokeilua ja testaamista varten pedagogisiin tarkoituksiin, esimerkiksi työpajoissa tehtäviin raaputus-testeihin. Osa näytteistä on sopivia verrokinäytteinä. Myös poistoja on jonkin verran jouduttu tekemään.

Huhtikuussa pääsiäisen jälkeen oli kivi-työpajavuorossa Torvisen kylän koulu Sodankylän eteläpuolella. Kultamuseon amanuenssi Hanna Mattila ja geologi Hannu Panttila GTK:lta kertoivat kullasta ja siihen liittyvistä mineraaleista ominaisuuksineen. Erilaiset raaputus- ja tunnustelutestit kiinnostivat jälleen kerran eniten, oli kyse sitten eka- tai kuutosluokkalaisesta. Syyslukukauden myötä sovitellaan aikatauluja GTK:n ja koulujen kansa ja jatketaan työpajoja. ●

Nordic Impressions-työpajan henkilöstöä. Vas. Heli Heinäaho, Matti Tuoma ja Piia Hyvönen.

TANKAVAARA NÄKYY JA KUULUU -HANKE LOPPUSUORALLA

Tankavaaran toimijoita koskeva markkinointihanke "Tankavaara näkyy ja kuuluu!" on päässyt onnistuneesti viime metreilleen. Projekt alkoi vuonna 2015 ja taustalla oli alueen toimijoiden yhteinen näkemys alueen markkinoinnin voimakkaasta kehittämisestä. Hanke tehtiin yhdessä, sillä yhteistyö on asioiden sujumisen kannalta alueen ehdoton edellytys, suorastaan elinehto.

Messuja ja workshoppeja

Hankeessa osallistuttiin useille messuille pääosin kotimaassa. Ulkomaalaisia matkanjärjestäjiä tavattiin ensimmäisen kerran Rovaniemellä Visit Finlandin järjestämässä suures-

sa työpajassa. Hampurin mineraalimessuilla oltiin mukana joulukuun 2015 alussa. Kotimaan messuista ja workshoppeista isoin voimainponnistus oli tammikuiset Matka2016-messut, jonne hanke rakensi kokonaan oman osastonsa. Mukana Matkamessujen workshopissa oli jokunen vanha tuttu ja monta uutta matkanjärjestäjää, joiden kanssa päästiin keskustelemaan Tankavaaran tarjoamista mahdollisuuksista. Osa aikoikin ottaa Tankavaaran listalleen seuraavien vuosien aikana. Myös tammikuussa 2017 osallistuttiin Matkamessuille ja matkanjärjestäjien työpajaan, mutta tällä kertaa Sodankylän kunnan messuosastolla.

Entistä tiiviimpi yhteistyö

Tankavaaran logo ideoitiin yhdessä hankkeen toimijoiden kesken. Tankavaara Gold Park otettiin käyttöön alueen markkinointinimikkeenä. Hanketta suunniteltaessa katsottiin olevan tärkeää, että Tankavaara näyttäytyy ulospäin yhtenä kokonaisena alueena, jossa eri toimijat tekevät tiivistä yhteistyötä keskenään.

Hankkeen aikana Kultamuseo on tehnyt uusia palvelusopimuksia paikallisten yrittäjien kanssa mm. opaspalveluista ja ohjelmapaketeista. Vaikka museon henkilökunnan määrä on pysynyt samana, on ulkopuolelta tuotettujen palveluiden määrä kasvanut ja tukenut työpaikkojen lisäämistä.

Marraskuussa 2016 Tankavaara yhdessä muiden alueen matkailutoimijoiden kanssa perusti Pohjois-Sodankylän Matkailuyhdistys ry:n. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää Sodankylän pohjoisosassa ja sen lähialueella toimivien yritysten ja yhteisöjen yhteistoimintaa, lisätä alueen kansainvälistä ja kansallista vetovoimaisuutta ja tunnettuutta matkailualueena sekä valvoa alueen matkailuyritysten ja kiinteistönomistajien yhteisiä etuja.

Tulokset ja tulevaisuus

Hankkeen myötä kävijöiden profilointi te-rävöityi. Nyt on aiempaa tarkempaa tietoa, millaisille kohderyhmille markkinointi ja viestintä on hyvä osoittaa. Asiakkuuksien ja kävijämäärien lisäys näkyy jo tilastoissa, mikä tietää jatkossa enemmän työmahdollisuuksia alueella. Sodankylän kunnan mukaantulo yhteistyön tukijaksi oli jättipotti. On jopa

mahdollista, että ilman museon luotsaamaa hanketta kunnassa ei olisi nähty Tankavaaran kehitystahtoa. Yhteistyön tiivistyminen Pohjoisen-Sodankylän matkailualueella on sekín enemmän kuin uskallettiin toivoa.

Tulevaisuus näyttättyy valoisampana kuin parisen vuotta sitten. Edellä mainittujen kävijämäärien lisäyksen ja yhteistyön kasvun lisäksi uusia projekteja ja kehittymähdollisuuksia ollaan jo suunnittelemassa. Ne eivät koskisi ainoastaan Tankavaaraa vaan laajempaa aluetta, jossa Tankavaara on keskeinen ja tärkeä toimija. Tulevat vuodet näyttävät, saadaanko Tankavaara kasvuun, mutta merkit ovat tällä hetkellä kuitenkin erinomaiset. ●

Tankavaaran näyttelyosasto Matka2016-messuilla Helsingissä. Kuvassa Tiina Aikio Metsähallituksesta ja Marko Touru Tankavaaran ravintola- ja majoituspalvelu Oy:stä.

VIRON KULLANHUUHDONTAKISOJA HALUTAAN KEHITTÄÄ

Tukea kilpailun järjestämiseen oli pyydetty Tankavaarasta, mistä lähtikin matkaan neljän hengen tiimi konsultoimaan kisajärjestelyjä. Paikalla totesimme ainakin sään suosivan, sillä aurinko paistoi lämpimästi lähes pilvettömältä taivaalta koko viikonlopun ajan, vaikka kevät oli myöhässä kuten meilläkin. Kisailu tapahtui suurissa neliskulmaisissa muovisaaveissa ja pienillä vaskooleilla.

Kiirettä ei kilpailussa pidetty, sillä huippusijoille pääsi jopa kymmenen minuutin vaskausajalla. Kisan päätuomarina toiminut **Marko Touru** Tankavaaran Kultakylästä opetti ennen kisojen alkua osallistujia tekniikassa, sillä vain harvalla oli kokemusta vaskaamisesta ennen tätä kilpailua.

Taitojen niukkuudesta huolimatta innostusta riitti. Vaikka kisailijoita ei ollut lopulta monta, oli katsojia saapunut paikalle sitäkin enemmän. Marko Tourun sanoin todeten: Kerrankin järjestettiin kultakisat, joissa oli enemmän katsojia kuin kisailijoita! Kisojen hipunlaskijat joutuivat kullan lisäksi erottelemaan ja nimeämään useammalle kilpailijalle pelkäästä

Marko Touru opastaa kisailijoita ennen kisan alkua.

mielenkiinnosta myös vaskoolista löytyneet mineraalit ja korukivet. Tankavaaran Kullanhuuhdonnan SM-kisoista, Kultamuseosta ja Kultakylästä kyseltiin paljon lisätietoa. Pääsi-
vätpä kultakisat televisioonkin kun Viron TV3 kävi tekemässä jutun tapahtumapaikalta. Kisatunnelma oli siis sanalla sanottuna kohdallaan.

Kaivosmuseon Kullanhuuhdontakisojen isä ja sydän, Tankavaarassakin tunnettu matkanjärjestäjä ja kaivosmuseon opas Enn Käis, oli todella innostunut kisojen suosios-
ta. Myös Kaivosmuseon johtaja Andres Kraas totesi, että tapahtumaa kannattaa kehittää. Alustavasti sovittiin, että vuoden kuluttua Kohtla-Nömmessä järjestettäisiin ensimmäisen kerran viralliset kullanhuuhdontakisat, joissa voitaisiin kilpailla oikeilla vaskooleilla. Myös suomalaiset alan harrastajat kutsuttai-
siin tuolloin mukaan. Päivä kisojen jälkeen kuulumme, että isompien kisa-altaiden suunnittelu oli jo aloitettu. Ehkä siis saamme ensi vuonna uuden maan mukaan kansainväliseen kullanhuuhdontayhteisöömme. ●

H.H.

Jo ensimmäisissä kullanhuuhtontakisoissa oli tunnelmaa. Tarkkasilmäisimmät bongannevat niin kilpailijoiden kuin yleisökin joukosta kullankaivajalegendoja.

KULLANHUUHDONNAN SM-KISAT

takaisin Lapin Kullankaivajain Liiton siipien alle

Heti ensimmäisistä kullanhuuhtonnan suomenmestaruuskilpailuista 1974 saakka suuren suosion saanut aito ja alkuperäinen kansanjuhla palaa takaisin kotiin, kun Lapin Kullankaivajain Liitto teki vuoden 2016 vuosikokouksessaan päätöksen ottaa SM-kisojen järjestelyvastuun siipiensä

suojiin. Kisapaikkana pysyy edelleen perinteen Tankavaara.

Yleisöystävällisyyden kasvattamiseksi päädyttiin neuvotteluissa siihen, että pääsy kisa-alueelle ja iltaohjelmaan on yleisölle ilmainen. Kun pääsylipputulot jäävät näin ollen tuloutumatta kisakassaan, katsoi liiton

hallitus että rahallinen panostus kullanhuhdontaperinteen ylläpitämiseen olisi lähinnä jäsenmaksutuloilla edunvalvontatoimensa rahoittavalle yhdistykselle liian suuri. Tämän vuoksi on sovittu, että Tankavaaran Kultakylä ottaa kaiken talousvastuun kisajärjestelyistä, ja liitto vastaa vain itse kisatapahtuman käytännön järjestelyistä sekä talkoolaistensa maajoittumisesta.

Ympäri maailman kultaa kaivavien kansojen keskuuteen levinneet vaskauskilpailut syntyivät vuonna 1974 Tankavaarassa Lapin Kullankaivajain Liiton ajatuksesta. Liitto oli päättänyt rakentaa vanhoille kullankaivajille vanhainkodin – Kultakodin – Inarin kirkonkylään ja sen pystyttämiseen tarvittiin varoja. Liiton vuosikokouksessa Erkki Kaikkonen esitti vaskauskilpailujen järjestämistä rahojen keräämiseksi rakennushankkeeseen. Mukana kisaviikonlopun yhteistyössä olivat alusta alkaen myös Lapin Kullankaivajain Liiton perustama Kultamuseo sekä Tankavaaran Kultakylä. Voikin hyvällä syyllä todeta ympyrän sulkeutuneen Kullanhuhdonnan SM-kisojen järjestelyvastuun palattua takaisin Lapin Kullankaivajain Liiton siipien alle.

Tänä vuonna avajaispäivänä torstaina kisaohjelman järjestävät yhteistyössä Kultaperinne ry., Kultamuseo ja Team Deadwood

ry. Torstain ja perjantain ohjelmaan on sisällytetty uusi sarja Lapinkin kultamailla suureen suosioon nousseille metallinetsimille. Tarkeman ohjelman voit katsoa kisajärjestelyissä mukana olevan Tankavaaran Kultamuseon sivuilta osoitteessa www.kultamuseo.fi. Sitä kautta pääset myös juuri avatuille uusille kisasivuille osoitteessa:

<http://www.tankavaaragold.fi/language/fi/etusivu/>

Tehdään tästä kisaviikonlopusta kaikkien kullankaivajien hyvähenkinen juhla, ja trimmaataan samalla yhteistyöporukkaa kesän 2019 MM-kisakoitosta varten huippukuntoon! ●

LKL

Voittaja Kalle Loukamon tuuletus vaskoolilla vuoden 1974 SM-kisoissa. Etualalla kullankaivajalegenda Nipa Raumala ottaa lungisti ja on pistänyt tupakiksi.

VUODEN 2017 KULLANHUUHDONNAN MM-KILPAILUT SKOTLANNIN MOFFATISSA

Kullanhuuhtajat eri puolilta maailmaa kokoontuvat tänä vuonna Skotlannin Moffatiin vaskaamaan maailmanmestaruuksista. Kisat järjestetään elokuussa, 7.–12.8.2017. Ohjelmatiedot ja paljon muutakin löytyy sivustolta:

<http://www.moffatgold2017.com/> ●

LASTEN JA NUORTEN ILTA KULTAMUSEOLLA SM-KISOJEN YHTEYDESSÄ

Kullanhuuhdonnan SM-kisojen yhteydessä järjestetään lasten ja nuorten ilta Kultamuseolla lauantaina 22.7. alkaen klo 19. Mukavaa seuraa ja hyvää musiikkia! Toteutamme illanvieton nuortenomien ideoiden pohjalta. Haluatko ehdottaa jotain? Ota yhteyttä

info@kultamuseo.fi

tai

idaheinaaho@gmail.com. ●

TALKOOT

Lemmenjoella kaksi talkooleiriä kesän aikana

Kultamuseo järjestää yhteistyössä Metsähallituksen kanssa tänä kesänä kahdet talkoot Lemmenjoen Morgamojalla. Tätä kirjoitettaessa ensimmäisten talkoiden piti alkaa, mutta niitä lykättiin keuhkosuhteiden vuoksi viikolla. Ensimmäinen talkooviikko järjestetään juhannuksen alla eli ajalla 19.–22.6.2017. Tällöin keskitytään Morgamin Kultalan rakennusten kunnostamiseen. Toinen talkooviikko on elokuussa ajalla 22.–26.8.2017. Talkoot alkavat poikkeuksellisesti tiistaina ja päättyvät lauantaina

Lemmenjoen kansallispuiston Kaapin Jounin tilalla järjestettävään Suomen Luonnonpäivien konserttiin. Toisen leirin tavoitteena ovat Morgamin Kultalan ympäristönhoitotyöt eli kotoisemmin ilmaistuna risukon raivaus.

Molempien leirien yöpyminen tapahtuu Kotaojalla.

Lisätietoa museon järjestämistä talkoista niin maastossa kuin museon alueellakin löydät talkoo- ja vapaaehtoisivustoltamme:

<http://www.kultamuseo.fi/museo/pages/fi/kultamuseo/vapaaehtoistyoe-ja-talkoot.php> ●

Syksyn talkoot lokakuun alussa

Syksyllä talkoillaan jo totuttuun tapaan kesäkauden päätyttyä lokakuun alussa. Talkooviikonloppu on välillä pe–su 6.–8.10.2017. Talkoolaisilla on mahdollisuus myös

osallistua maksutta hieman aiemmin pidettävään symposiumiin.

Ilmoittautumiset ja lisätietoa:

heli.heinaaho@kultamuseo.fi

tai 050 4641980 ●

Alkukesän sää suosi ja tavaroita roudatessakin talkoolaisilla oli hymy herkässä.

Kevään ja kesäalun talkoissa tekemistä niin sisällä kuin ulkoalueellakin

Kultamuseon kevättalkoot järjestettiin pe-su 24.–26.3.2017. Talkooporukalla riitti tekemistä museon sisällä ja Härkäselässäkin. Osa porukasta auttoi Härkäselän rakennuksen alakerran sisäseinien purkutöissä. Museossa sisällä puolestaan päästiin Golden World-puolen alussa olevien seinien maalaustöihin väliaikaista kivi- ja mineraalinäyttelyä varten. Myös henkarien pehmustuksessa ja esinekokoelman kisapaitojen ripustamisessa riitti tekemistä.

Kesäkuun alun talkoot järjestettiin 8.-10.6. ja alun perin tarkoitus oli keskittyä kisa-alueen raivaamiseen. Sääolosuhteet lumipeitteineen muuttivat osittain suunnitelmia. Sulaneen kisa-alueen lisäksi reipas talkoopo-

rukka pääsi perinteiseen tapaan ulkomuseo-alueen järjestelyn pariin. Tämäkin tapahtui keliolojen vuoksi yli viikon myöhässä. Talkoiden aikana onneksi sää kuitenkin suosi aurinkoisena ja lämpimänä, joten ulkotöissä ei tarvittu toppa- tai sadevaatteita. ●

Veneen tervaukseen oli keli mitä mainioin. Uutuuttaan kiiltävä tervapintakin peilasi kesätaivaan sineä.

30-LUKU

Työntekoa kultarännillä Tankavaarassa 1930-luvun loppupuolella. Kuva Ingelis Thieden kokoelma.

Jouko ja Tauno Virtanen Tankavaarassa 1950-luvun alussa. Veljeksistä Tauno löysi heinäkuussa 1950 suuren 186,5g painoisen sekahipun, jossa kullan osuus oli noin 120 g. Hippu on edelleen suurin Tankavaarasta löydetty.

50-LUKU

ARKISTOJEN KÄTKÖISTÄ Tankavaaraa eri vuosikymmenillä

70-LUKU

Nyt ollaan jännän äärellä. Kuinka paljon kultahippu oikein painaakaan? Hipun löytäjä 11-vuotias Mika Saalanko on keskellä ja hänen kanssaan vasemmalla puolella Niilo Raumala ja oikealla Yrjö Korhonen. Punnitsemassa on Inkeri Syrjänen. Heinäkuussa 1978 löytyneen hipun painoksi saatiin 39,6 g ja se on edelleen suurin matkailijan löytämä hippu Tankavaarassa.

80-LUKU

Uuden perusnäyttelyrakennuksen harjakaisia päästiin viettämään vuonna 1982. Näyttely itsessään avattiin yleisölle seuraavana vuonna eli 1983.

KUVA: MATTI KOLHO

90-LUKU

Australiasta löytyneen suurimman alluviaalisen kultahipun kopio ihailtavana hiljattain avatussa Golden World-näyttelyssä. Kultamuseon kansainvälinen puoli eli Golden World avattiin 1995.

2000-LUKU

Ivalojoen Kultalan Kruunun Stationin päärakennukselle tehtiin asianmukainen rakennusinventointi heinäkuun helteissä 2005. Kultamuseo organisoï ryhmän, johon kuului rakennuskonservaattori, museon työntekijöitä ja talkoolaisia.

VIRON KULLANHUHDONTAKISOJA
HALUTAAN KEHITTÄÄ s. 14

KUVA: PAARMA DESIGN

LAPIN KULLAN TIE -NÄYTTELY VIE ARKTISEN HUHDONTAKULLAN
VAIHEISIIN HIPUSTA KORUKSI SAAKKAÄ s. 6

KEVÄÄN JA KESÄNALUN TALKOISSA TEKEMISTÄ NIIN SISÄLLÄ KUIN ULKOALUEELLAKIN s. 21